

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (16 – 20 Aralık)

Türkiye

- 2023 yılı Kasım ayında 75.6 milyar TL fazla veren merkezî yönetim bütçe dengesi, 2024 yılının Kasım ayında 16.6 milyar TL açık verdi. Faiz dışı denge 2023 yılının Kasım ayında 170.2 milyar TL fazla verirken, bu yılın aynı döneminde 129.7 milyar TL fazla verdi. Kasım ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %25.8 artarak 939.5 milyar TL olurken, bütçe giderleri %42.5 artarak 956.1 milyar TL oldu.
- Konut fiyat endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre %2.8 artarak 155.4 seviyesinde gerçekleşti; bir önceki yılın aynı ayına göre nominal olarak %29.4 oranında artış gösterdi; reel olarak ise %12 azaldı.
- Aralık ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nde yıl sonu enflasyon beklentisi Kasım ayı anketindeki %44.81'den %45.28'e yükselirken, 12 ay sonrası TÜFE beklentisi %27.20'den %27.07'ye geriledi. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise %18.33'ten %18.47'ye yükseldi. 2025 yılı büyüme beklentisi %3.2'den %3.1'e gerilerken, politika faizi beklentisi ise bir önceki anket döneminde %50 iken, bu anket döneminde %48.51 oldu.
- Merkezi yönetim borç stoku Kasım ayında 9 trilyon 4.6 milyar TL olarak gerçekleşti. Borç stokunun 3 trilyon 896 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 5 trilyon 108.6 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.

ABD

- ABD Merkez Bankası (Fed) yılın son toplantısında beklentilere paralel politika faizini 25 baz puan indirdi. Eylül'de 2025 için dört faiz indirimi öngören Fed yetkilileri bu toplantıda 2025 beklentilerini iki faiz indirime çekti.
- Fed Başkanı Jerome Powell, ekonominin iyi durumda olduğunu, enflasyonun hedefe doğru yaklaştığını belirterek gelecek faiz indirimlerini değerlendirirken daha temkinli olacaklarını ifade etti.
- Ekonomik projeksiyon revizelerinde, Eylül ayında 2024 için %2.6 olarak öngörülen çekirdek PCE Aralık ayıyla birlikte %2.8'e, büyüme beklentisi %2'den %2.5'e yükseltildi. 2025 yılı beklentilerinde ise çekirdek PCE %2.2'den %2.5 seviyesine, büyüme beklentisi %2'den %2.5'e çıkarıldı.
- ABD ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde çeyreklik bazda beklentilerin üzerinde %3.1 büyüdü.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde TÜFE, Ekim ayında %2 seviyesinden Kasım ayında %2.2 seviyesine yükseldi. Çekirdek TÜFE ise bir önceki aya göre değişmeyerek beklentilere paralel olarak %2.7 arttı.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, tüketici fiyat endeksinde hedefe yaklaştıklarını; ancak bazı sektörlerde devam eden tehlikelere karşı uyanık olmaları gerektiğini ifade etti.
- Almanya'da IFO iş dünyası güven endeksi Aralık'ta bir önceki aya göre 0.9 puan düşerek beklentilerin altında 84.7 seviyesine indi.
- Almanya'da ZEW ekonomik güven endeksi Aralık'ta bir önceki aya göre artış göstererek beklentilerin 9.2 puan altında 15.7 seviyesinde gerçekleşti.
- İtalya'da TÜFE Kasım'da yıllık bazda beklentilerin altında %1.3 artış gösterdi.
- İngiltere'de TÜFE, Kasım ayında beklentilere paralel olarak yıllık bazda %2.6 artarak son sekiz ayın en yüksek seviyesine yükseldi. Çekirdek TÜFE ise Ekim ayında %3.3 seviyesinden Kasım ayında beklentilerin altında kalarak %3.5'e yükseldi.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizini beklentilere paralel olarak %4.75 seviyesinde sabit tuttu. BoE Başkanı Andrew Bailey, geleceğe yönelik faiz indirimleri için kademeli bir yaklaşımın doğru olduğunu düşündüklerini; ancak ekonomideki belirsizliğin artmasıyla birlikte önümüzdeki yıl faiz oranlarını ne zaman ya da ne kadar düşüreceklerine dair net bir yaklaşımın olmadığını ifade etti.

Asya

- Japonya Merkez Bankası (BoJ), Aralık ayı toplantısında beklentilere paralel olarak faizi %0.25 seviyesinde sabit tuttu.
- Japonya'nın temel enflasyon göstergesi, askıya alınan enerji sübvansiyonlarının etkisiyle hız kazanarak Kasım ayında %2.9 arttı ve 7 ayın en yüksek seviyesine çıktı.
- Çin Merkez Bankası (PBoC), ana gösterge kredi oranlarını değiştirmeyerek bir yıllık kredi ana faiz oranını (LPR) %3.1'de, beş yıllık oranı ise %3.6'da sabit tuttu.

Ayrıntılar...

Yurt İçi

Kasım ayında merkezî yönetim bütçesi 16.6 milyar TL açık verdi.

Merkezî Yönetim Bütçesi (milyar TL)								
	Kasım			Ocak-Kasım			2024 Bütçe Hedefi	Gerçekleşen/Hedef (%)
	2023	2024	% Değişim	2023	2024	% Değişim		
Giderler	671.2	956.1	42.5	5,193.0	9,070.2	74.7	11,089.0	81.8
Faiz Hariç Giderler	576.6	809.8	40.5	4,560.7	7,875.0	72.7	9,835.0	80.1
Faiz Giderleri	94.6	146.3	54.6	632.3	1,195.2	89.0	1,254.0	95.3
Gelirler	746.8	939.5	25.8	4,660.5	7,793.3	67.2	8,437.1	92.4
Vergi Gelirleri	668.5	819.4	22.6	4,060.0	6,597.1	62.5	7,407.7	89.1
Diğer Gelirler	78.3	120.1	53.4	600.5	1,196.2	99.2	1,029.4	116.2
Bütçe Dengesi	75.6	-16.6	-122.0	-532.4	-1,276.9	-139.8	-2,651.9	48.2
Faiz Dışı Denge	170.2	129.7	-23.8	99.8	-81.7	-181.9	-1,397.9	5.8

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı
*Rakamlar yukarı yuvarlanmıştır.

2023 yılı Kasım ayında 75.6 milyar TL açık veren merkezî yönetim bütçe dengesi, 2024 yılının Kasım ayında 16.6 milyar TL açık verdi. Faiz dışı denge 2023 yılının Kasım ayında 170.2 milyar TL açık verirken, bu yılın aynı döneminde 129.7 milyar TL açık verdi.

Kasım ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %25.8 artarak 939.5 milyar TL olurken, bütçe giderleri %42.5 artarak 956.1 milyar TL oldu.

Hem vergi gelirleri hem de vergi dışı gelirlerde artış yaşanırken, gelir vergisi en yüksek katkısı sağlayan kaleme oldu. Giderler tarafında ise hem faiz giderlerinde hem de faiz dışı giderlerde yaşanan artış, bütçe dengesinin açık vermesinde etkili oldu. Bütçe dengesinin yılın ilk on bir ayında verdiği açık 1 trilyon 276.9 milyar TL ile bir önceki yıla göre yükseldi. Böylece, bütçe hedefinin %48.2'lik kısmı gerçekleşmiş oldu. Faiz dışı denge ise Kasım ayında 129.7 milyar TL fazla verirken; yılın ilk on bir ayında toplam faiz dışı açık 81.7 milyar TL'ye gerilemiş oldu.

Merkezî Yönetim Borç Stoku 2024 yılı Kasım ayı itibariyle 9 trilyon 4.6 milyar TL oldu.

Enstrüman Yapısına Göre Merkezî Yönetim Borç Stoku (milyar TL)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 Kasım
Toplam	586.2	612.5	678.2	760.0	876.5	1,067.1	1,329.1	1,812.1	2,747.8	4,033.2	6,722.6	9,004.6
İç Borç Stoku	403.0	414.6	440.1	468.6	535.5	586.1	755.1	1,060.4	1,321.2	1,905.3	3,209.3	4,787.9
Hazine Bonosu	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	5.5	15.5	0	9.9	18.9	1.3	55.5
Devlet Tahvili	403.0	414.6	440.1	467.6	534.5	580.6	739.6	1,060.4	1,311.3	1,886.4	3,208.0	4,732.4
Dış Borç Stoku (TL)	183.2	197.9	238.1	291.3	341.0	481.0	573.8	751.8	1,426.6	2,127.9	3,513.4	4,216.7
Dış Borç Stoku (Milyon \$)	85.2	84.6	81.5	82.8	90.2	91.2	96.4	102.3	109.7	113.6	119.1	121.7
Uluslararası Tahvil (TL)	119.0	135.2	167.3	211.4	252.3	364.9	451.2	593	1,087.3	1,644.9	2,717.6	3,275.1
Uluslararası Tahvil (Milyon \$)	55.3	57.8	57.3	60.1	66.8	69.2	75.8	80.6	83.6	87.8	92.1	94.5
Kredi	64.2	62.7	70.8	79.9	88.7	116.1	122.6	158.8	339.3	483.0	795.8	941.6
Kredi (Milyon \$)	29.9	26.8	24.2	22.7	23.5	22.0	20.6	21.1	26.1	25.8	27.0	27.2

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

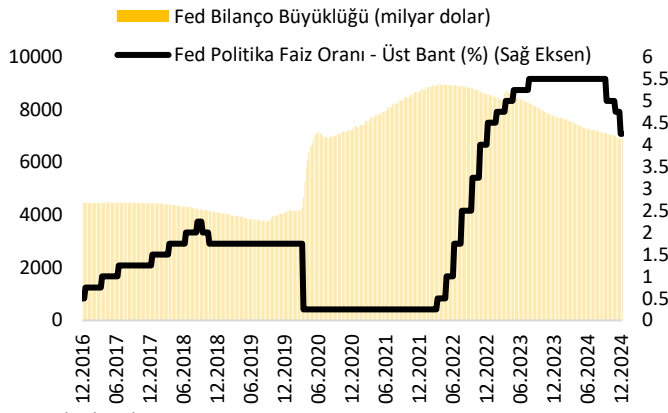
Borç stokunun 3,896.0 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi; 5,108.6 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.

TCMB Aralık ayı Piyasa Katılımcıları Anketi açıklandı.

	Kasım ayı anket dönemi	Aralık ayı anket dönemi
Dolar/TL (cari yıl sonu)	35.72	35.30
TÜFE (cari yıl sonu, %)	44.81	45.28
TÜFE (12 ay sonrası, %)	27.20	27.07
TÜFE (24 ay sonrası, %)	18.33	18.47
Büyüme (2024, %)	3.1	3.0
Cari Denge (2024, milyar \$)	-14.1	-9.8

Yurt dışı

FED, yılın son toplantısında politika faizini beklentilere paralel 25 baz puan indirdi; ekonomik projeksiyonlarını güncelledi.

ABD Merkez Bankası (Fed), Aralık ayı toplantısında politika faizini beklentiler doğrultusunda 25 baz puan indirerek %4.25-%4.50 aralığında tuttu. Böylece, art arda üçüncü toplantıda da faiz indirimi kararı alınmış oldu.

Eylül'de 2025 için dört faiz indirimi öngören Fed yetkilileri bu toplantıda 2025 yılı beklentilerini iki faiz indirimine çekti.

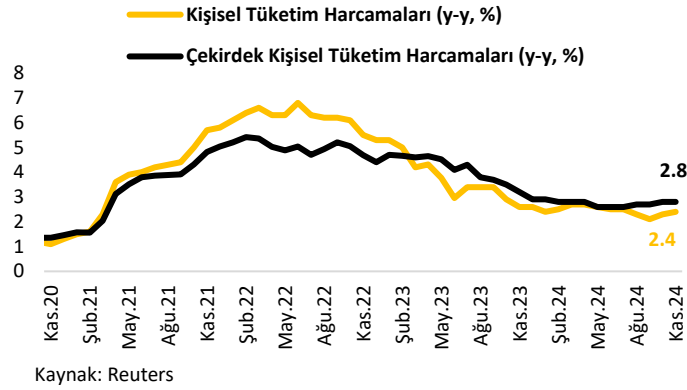
	Büyüme Tahmini (%)		Enflasyon Tahmini (%)		Çekirdek Enf. Tahmini (%)		İşsizlik Oranı Tahmini (%)		Faiz Oranı Tahmini (%)	
	Aralık	Eylül	Aralık	Eylül	Aralık	Eylül	Aralık	Eylül	Aralık	Eylül
2024	2.5	2.0	2.4	2.3	2.8	2.6	4.2	4.4	4.4	4.4
2025	2.1	2.0	2.5	2.1	2.5	2.2	4.3	4.4	3.9	3.4
2026	2.0	2.0	2.1	2.0	2.2	2.0	4.3	4.3	3.4	2.9
2027	1.9	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	4.3	4.2	3.1	2.9
Uzun Dönem	1.8	1.8	2.0	2.0	--	--	4.2	4.2	3.0	2.9

Fed Başkanı Jerome Powell, ekonominin iyi durumda olduğunu, enflasyonun hedefe doğru yaklaştığını belirterek gelecek faiz indirimlerini değerlendirirken daha temkinli olacaklarını ifade etti.

Powell, enflasyon hedeflerinin %2'ye inmesinin bir ya da iki yıl daha sürebileceğini; ancak bu yolda ilerlediklerinden emin olduğunu söyledi.

Powell, ekonominin güçlü kalmaya devam etmesi ve enflasyonun sürdürülebilir bir şekilde hedefe doğru düşmemesi hâlinde politikanın daha yavaş adımlarla gevşetilebileceğini, işgücü piyasasında beklenmedik bir zayıflama görülmesi veya enflasyonun beklenenden daha hızlı düşmesi durumunda ise politikanın daha hızlı gevşetilebileceğini belirtti.

Fed'in izlediği enflasyon göstergesi olan kişisel tüketim harcamaları Kasım'da beklentilerin altında gerçekleşti.

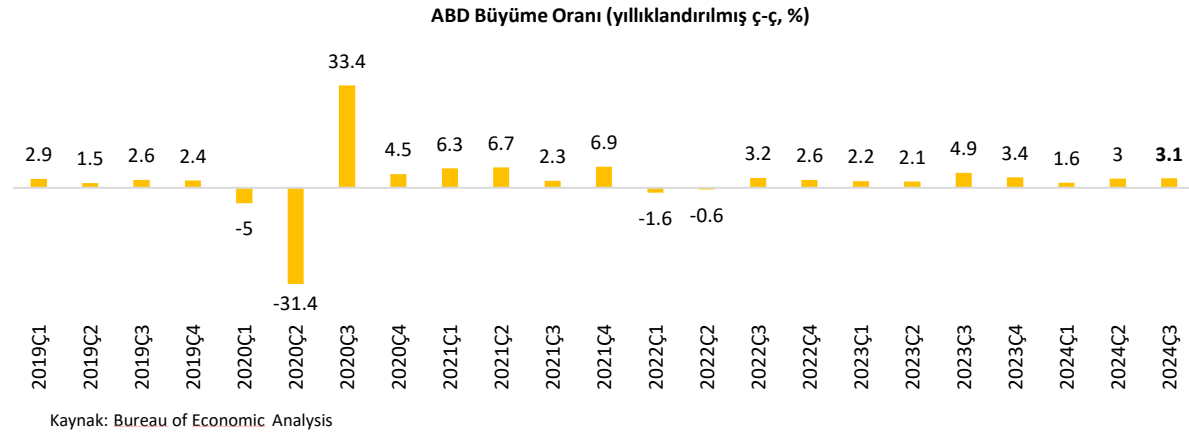

ABD'de Fed'in enflasyon göstergesi olarak takip ettiği kişisel tüketim harcamaları (PCE) fiyat endeksi* Kasım ayında beklentilerin altında gerçekleşerek yıllık bazda %2.4; aylık bazda %0.1 arttı.

Fed Başkanı Jerome Powell'in enflasyonun yönünü göstermesi açısından daha kesin bir gösterge olduğunu belirttiği çekirdek PCE** endeksi Kasım'da beklentilerin altında aylık bazda %0.1; yıllık bazda %2.8 arttı. Kişisel gelirler Kasım ayında aylık bazda %0.3; kişisel

harcamalar ise bir önceki aya göre %0.4 artarak beklentilerin altında kaldı.

ABD ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde nihai verilere göre %3.1 büyüdü.

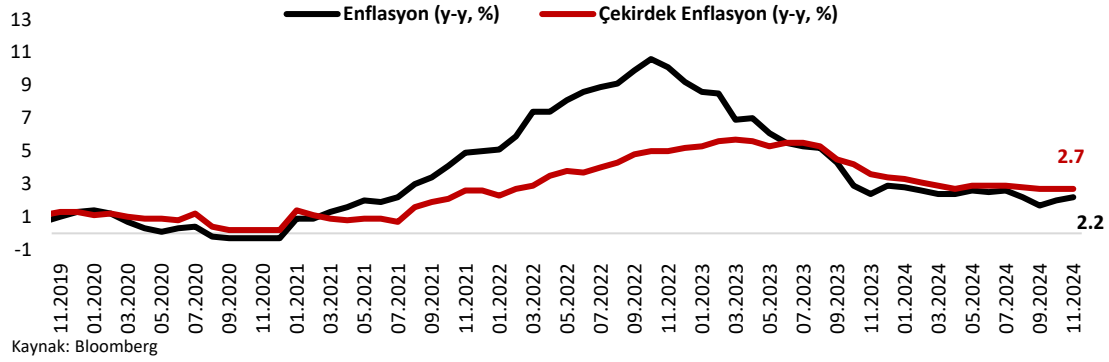
ABD ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde nihai verilere göre %3.1 büyüdü. İlk açıklanan veriler, ülke ekonomisinin %2.8 büyüdüğüne işaret ediyordu.

Reel GSYH'deki artış ve yukarı yönlü revizyon, ağırlıklı olarak ihracat, tüketici harcamaları ve federal hükümet harcamalarındaki artışlardan kaynaklandı.

Kişisel tüketim harcamalarındaki artış %3.5'ten %3.7'ye yukarı yönlü revize edildi.

ABD ekonomisinin 2024 yılı büyüme beklentisi Fed'in yayınladığı son projeksiyona göre %2'den %2.5 seviyesine yükseldi.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Kasım ayında nihai verilere göre beklentilerin altında %2.2 artış gösterdi.

Euro Bölgesi'nde Kasım ayı enflasyon rakamları, piyasa beklentilerinin altında gerçekleşti. Buna göre yıllık enflasyon, Ekim ayında %2 seviyesindeyken Kasım ayında %2.2'ye yükseldi. Enflasyon, aylık bazda %0.3 geriledi. Çekirdek enflasyon ise yıllık bazda %2.7 artarken; aylık bazda %0.6 geriledi.

Ekim'de yıllık enflasyona en yüksek katkı 1.74 ile hizmetler kaleminden geldi; enerjide yıllık bazda %2 düşüş yaşanırken, enflasyona katkısı 0.19 puan düşüş yönü oldu.

Avrupa Birliği'nde Kasım'da enflasyonun yıllık bazda en yüksek gerçekleştiği ülkeler %5.4 ile Romanya, %4.8 ile Belçika, %4.0 ile Hırvatistan oldu. En düşük artış ise %0.5 ile İrlanda'da yaşandı.

Euro Bölgesi'nin 2024 yılı enflasyon beklentisi %2.4 seviyesinde bulunuyor.

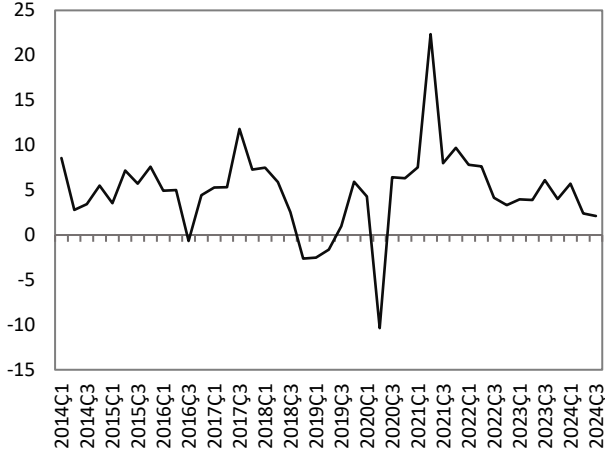
Haftalık Veri Takvimi (23 – 27 Aralık 2024)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
23.12.2024	ABD	Conference Board Tüketici Güven Endeksi (Aralık)	111.7	113
		Chicago Fed Ulusal Aktivite Endeksi (Kasım)	-0.4	--
	İngiltere	GSYH (3.çeyrek, y-y)	%0.7	%1
24.12.2024	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Kasım, a-a)	%0.2	-%0.4
		Yeni Konut Satışları (Kasım, a-a)	-%17.3	--
		İnşaat İzinleri (Kasım, a-a)	-%0.4	%6.1
	Richmond Fed İmalat Endeksi (Aralık)	-14	-9	
Japonya	BoJ Toplantı Tutanakları	--	--	
25.12.2024	Türkiye	Reel Kesim Güven Endeksi (Aralık)	100.4	--
		İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Aralık)	%76.1	--
	Japonya	Öncül Ekonomik Göstergeler Endeksi (Ekim)	108.9	108.6
26.12.2024	Türkiye	TCMB Toplantısı Faiz ve Kararı	%50	%48.50
	ABD	Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	220 bin kişi	218 bin kişi
	Japonya	Konut Başlangıçları (Kasım, y-y)	-%2.9	-%0.4
27.12.2024	ABD	Case Shiller Konut Fiyat Endeksi (Ekim, a-a)	-%0.3	--
		Öncül Mal Ticaret Dengesi (Kasım)	-99.1 milyar \$	-100.9 milyar \$
	Japonya	İşsizlik Oranı (Kasım)	%2.5	%2.5
		Sanayi Üretimi (Kasım, öncül, a-a)	%3	-%3.4
		Perakende Satışlar (Kasım, y-y)	%1.6	%17

TÜRKİYE

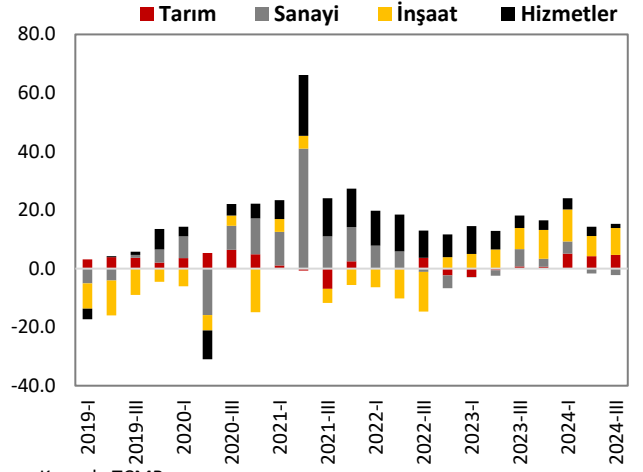
Türkiye Büyüme Oranı

Reel GSYH (y-y, %)

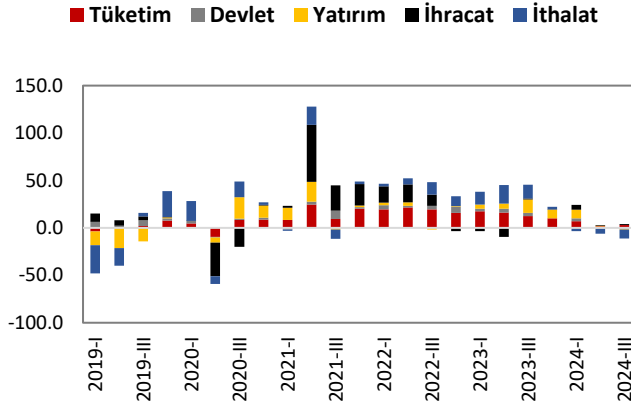
Kaynak: TÜİK

Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

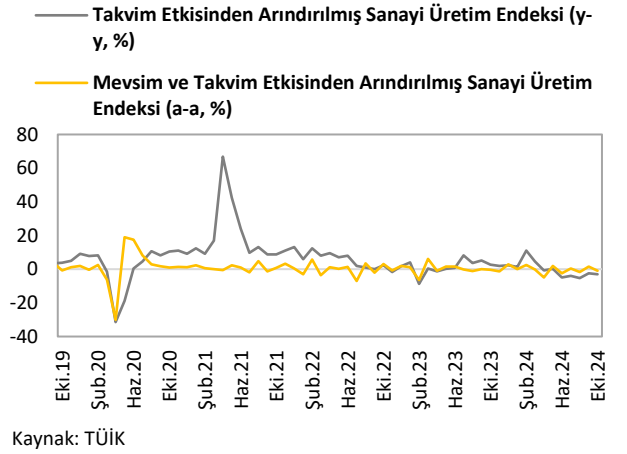
Kaynak: TCMB

Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

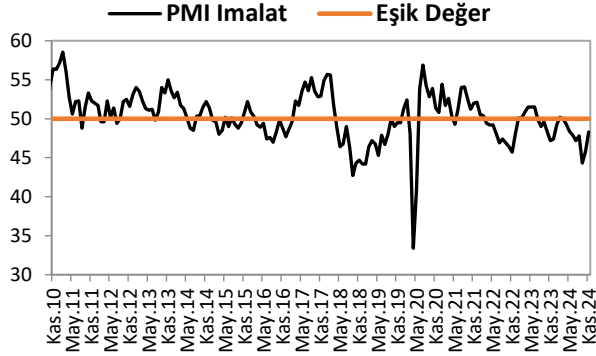
Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretim Endeksi

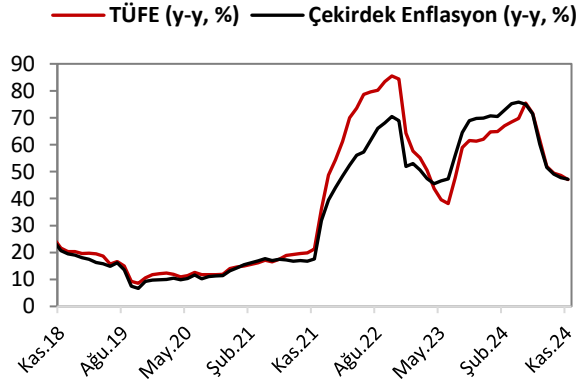
Kaynak: TÜİK

İmalat PMI

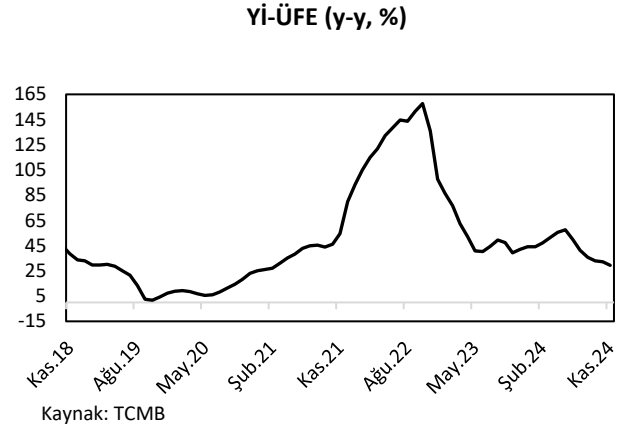

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

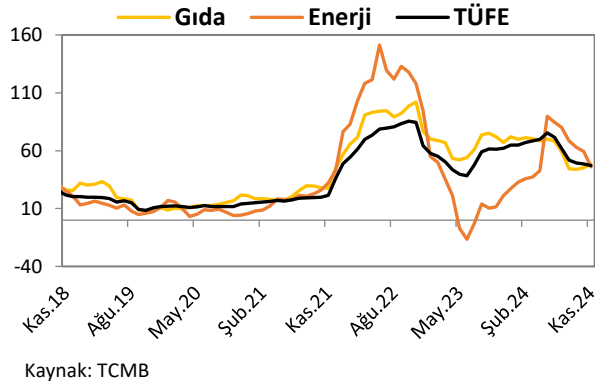
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

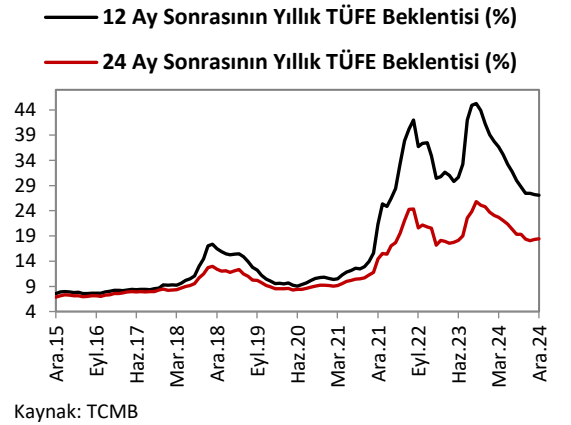
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

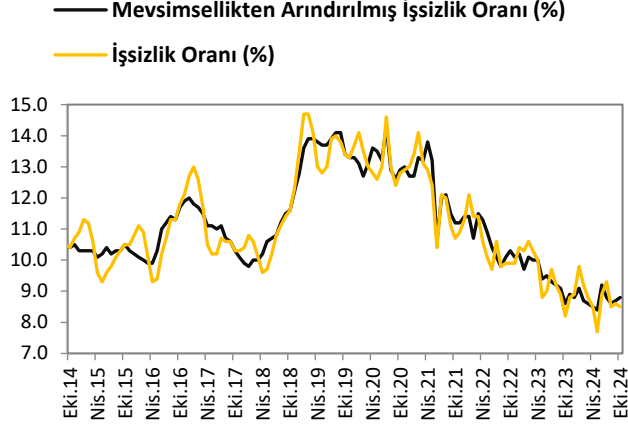

Enflasyon Beklentileri

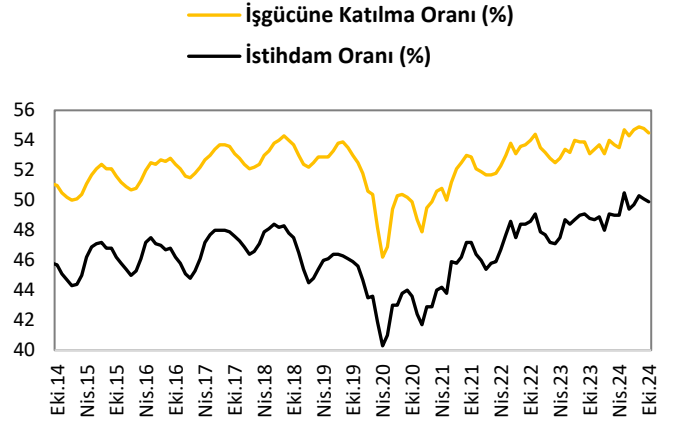

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

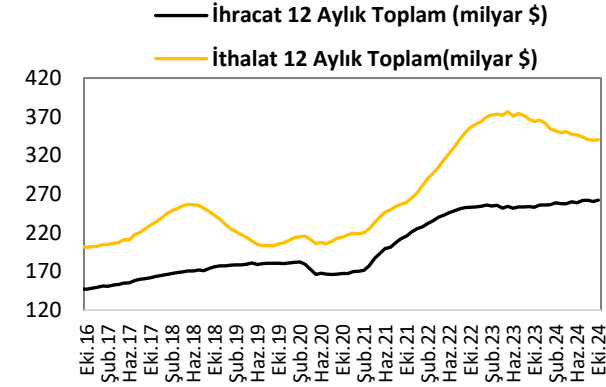

İşgücüne Katılım Oranı

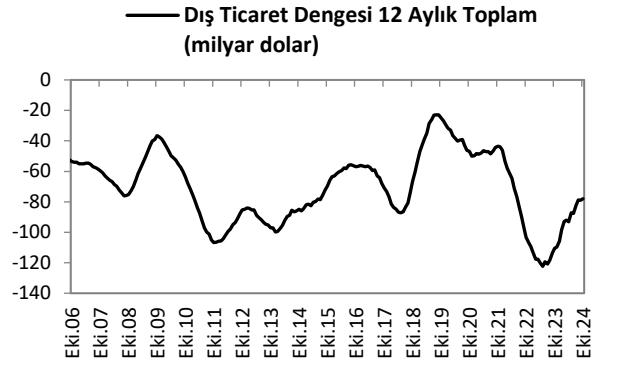

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

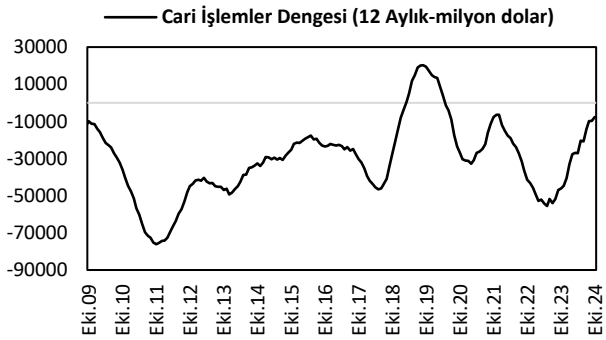
İthalat-İhracat

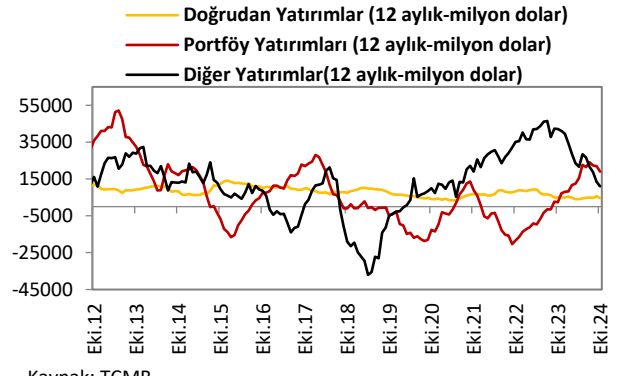
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

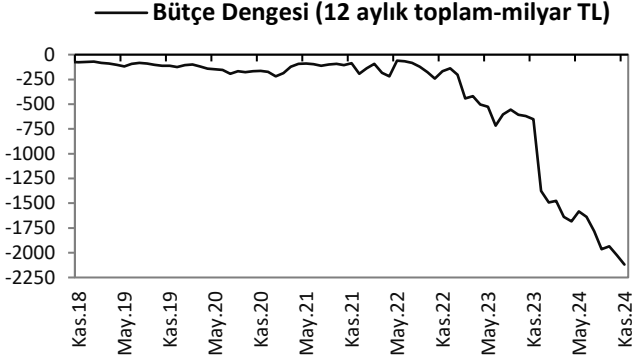

Sermaye ve Finans Hesabı

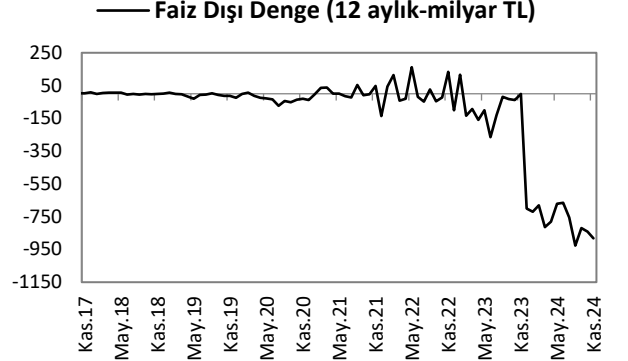
KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

Bütçe Dengesi

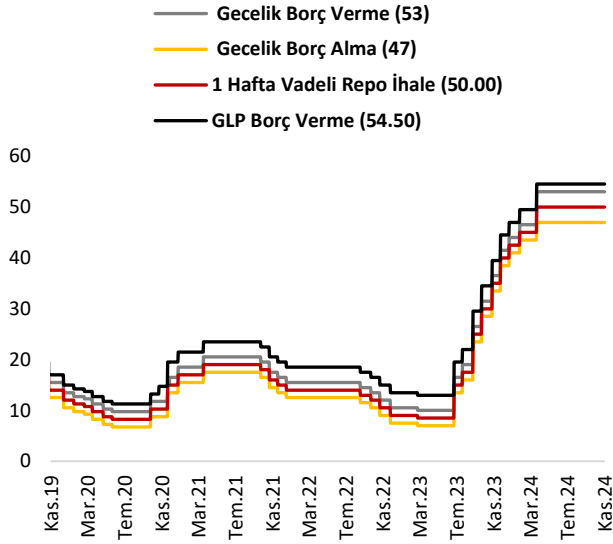
Kaynak: TCMB

Faiz Dışı Denge

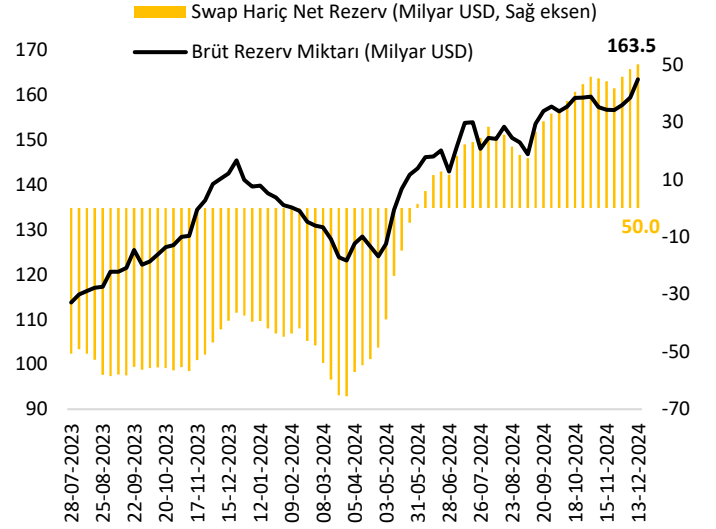
Kaynak:TCMB

TCMB Faiz Oranları

Kaynak: TCMB

TCMB Rezervleri

Kaynak: TCMB

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (mevsimsellikten arındırılmış) (%)
2022	15,006,574	5.6	10.5	4.4	77.3
2023	26,276,307	4.5	9.4	1.6	76.3
2024	11,893,252 (III. çeyrek)	2.1 (III. çeyrek)	8.8 (Ekim)	-3.1 (Ekim)	75.6 (Kasım)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023	64.77	70.64	44.22		
2024 (Kasım)	47.09	47.13	29.47		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
2023	4,757,514	13,615,988	14,018,354	408,898	92,829
Son Yayınlanan (13.12.2024)	6,049,559	17,096,567	19,004,903	595,819	163,481
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2022	7.50	10.50	9.00		
2023	41.00	44.00	42.50		
Son Yayınlanan (23.12.2024)	47.00	53.00	50.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
2023	-45.4	307.7	246.4	-86.8	
Son Yayınlanan	1.88 (Ekim)	29.4 (Ekim)	23.5 (Ekim)	-5.9 (Ekim)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezî Yön. İç Borç Stoku	Merkezî Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2022	1,905.3	2,128.9	2,523.1		
2023	3,209.3	3,527.3	5,559.0		
Son Yayınlanan	4,787.9 (Kasım)	4,216.7 (Kasım)	6,336.5 (2024-II)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2022 (Kasım)	239.4	347.7	-108.3	132.7	
2023 (Kasım)	671.1	746.8	75.6	170.2	
2024 (Kasım)	956.1	939.4	-16.6	129.6	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	4.9 (2024-III)	26.1 (2024-II)	-0.7 (2024-III)		